

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2026. № 5. ISSN 2307-2105

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.5.211>

УДК 339.56:339.924

О. В. Кот,

к. е. н., доцент, доцент кафедри міжнародної економіки і менеджменту, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6403-4766>

КОНКУРЕНТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПРОМИСЛОВОГО ЕКСПОРТУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

О. Кот,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of International Economics and Management, Semen Kuznets Kharkiv National University of Economics

COMPETITIVE POTENTIAL OF UKRAINE'S INDUSTRIAL EXPORTS UNDER EUROPEAN INTEGRATION

У статті досліджено конкурентний потенціал промислового експорту України в контексті поглиблення торговельної інтеграції з Європейським Союзом в умовах дії Угоди про асоціацію та Поглибленої і всеохоплюючої зони вільної торгівлі (ПВЗВТ). На основі методів порівняльного аналізу, секторального підходу та статистичного моделювання проведено

комплексну оцінку конкурентоспроможності ключових галузей промислового експорту (металургії, машинобудування, хімічної промисловості та сектору ІТ-послуг). Встановлено, що впродовж 2021–2024 рр. відбулась суттєва трансформація товарної структури українського експорту: частка аграрної продукції у поставках до ЄС зросла, тоді як питома вага продукції переробної промисловості залишається структурно недостатньою для забезпечення сталого технологічного розвитку. Встановлено, що загальний обсяг двосторонньої торгівлі товарами між Україною та ЄС у 2024 р. вдвічі перевищує показник на початку дії ПВЗВТ. Визначено ключові структурні деформації промислового експорту: домінування сировинних і напівфабрикатних товарів, низька частка продукції з високою доданою вартістю, залежність від кон'юнктури глобальних сировинних ринків. Обґрунтовано пріоритети реструктуризації промислового експорту в умовах євроінтеграції: технологічна модернізація металургійного комплексу, розвиток машинобудування в ланцюгах доданої вартості ЄС, масштабування ІТ-експорту, зелена трансформація виробничих процесів у відповідь на вимоги СВМТ ЄС. Результати дослідження мають практичне значення для формування державної промислово-торговельної політики в контексті євроінтеграційного курсу та повоєнного відновлення України.

The article examines the competitive potential of Ukraine's industrial exports in the context of deepening trade integration with the European Union under the Association Agreement and the Deep and Comprehensive Free Trade Area (DCFTA). Using comparative analysis, a sectoral approach, and statistical modelling, the study provides a comprehensive assessment of the competitiveness of key industrial export sectors — metallurgy, mechanical engineering, the chemical industry, and the IT services sector. It is established that during 2021–2024, a significant transformation of the commodity structure of Ukrainian exports took place: the share of agricultural products in EU supplies increased to 52% , while the share of manufacturing industry products remains structurally

insufficient to ensure sustainable technological development. The total bilateral goods trade between Ukraine and the EU in 2024 reached €67.2 billion, twice the level recorded at the start of the DCFTA in 2016 with the EU accounting for over 59% of Ukraine's total merchandise exports. Key structural deformations of industrial exports are identified: dominance of raw materials and semi-finished products, a low share of high value-added goods, and pronounced dependence on global commodity market conditions. The metallurgical sector demonstrated strong recovery, with rolled steel exports rising by 55.1% and iron ore shipments nearly doubling in 2024. The IT services sector, contributing 37.7% of total services exports, is identified as the leading source of competitive advantage. The priorities for restructuring industrial exports are substantiated: technological modernisation of the metallurgical complex, integration of mechanical engineering into EU value chains, scaling of IT exports, green transformation of production in response to EU CBAM requirements, and development of specialised industrial niches. The findings are of practical relevance for shaping state industrial and trade policy within Ukraine's European integration and post-war recovery agenda.

Ключові слова: конкурентний потенціал, промисловий експорт, торговельна інтеграція, ПВЗВТ, металургія, машинобудування, IT-сектор, реструктуризація, євроінтеграція, повоєнне відновлення.

Keywords: competitive potential, industrial exports, trade integration, DCFTA, metallurgy, mechanical engineering, IT sector, restructuring, European integration, post-war recovery.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Повномасштабне вторгнення Росії в Україну в лютому 2022 р. кардинально змінило умови функціонування вітчизняного промислового сектору та зумовило радикальну переорієнтацію зовнішньоторговельних потоків. Попри руйнівні наслідки для промислової інфраструктури, перебіг воєнного часу визначив нові

конкурентні реалії для українського експорту, в центрі яких поглиблення торговельної інтеграції з Європейським Союзом як стратегічним партнером та інструментом економічного відновлення.

Загальний обсяг торгівлі товарами між Україною та ЄС у 2024 р. досяг 67,2 млрд євро і вдвічі перевищив рівень моменту набуття чинності ПВЗВТ у 2016 р. [1]. За статистикою Міністерства економіки України, у 2024 р. Україна направила до ЄС \$24,5 млрд товарів, що становить понад 59% її загального товарного експорту [2]. Проте структурний аналіз цих потоків виявляє суттєву диспропорцію: переважну частку у постачаннях займають аграрна продукція та сировинні матеріали, тоді як питома вага промислових товарів із високою доданою вартістю залишається критично низькою.

У цьому контексті питання ідентифікації конкурентного потенціалу галузей промислового експорту та визначення пріоритетів їх реструктуризації набуває особливої актуальності, оскільки від вирішення цієї проблеми значною мірою залежать темпи та якість повоєнного економічного відновлення країни на шляху до євроінтеграції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика конкурентоспроможності промислового експорту України в умовах євроінтеграції привертає увагу широкого кола вчених і фахівців. Фундаментальні засади оцінки міжнародної конкурентоспроможності закладені у працях М. Портера, зокрема у концепції конкурентних переваг нації [3]. Аналіз торговельних наслідків ПВЗВТ проводили Коляда О., Шталь Т. та ін. [4;5] встановили, що, попри значне зростання обсягів торгівлі після 2016 р., структурна трансформація на користь продукції переробної промисловості відбувається повільно. Австрійський інститут міжнародних економічних досліджень у своєму дослідженні виявив шість ключових промислових секторів, де Україна має перспективний конкурентний потенціал, та наголосив на стрімкому зростанні ІТ-сектору [5]. Питання впливу Механізму вуглецевого коригування на кордоні (СВАМ) на металургійний експорт України досліджували аналітики GMK Center, що

особливо важливо в контексті GREEN Deal. Водночас комплексний секторальний аналіз конкурентного потенціалу промислового експорту в умовах воєнного часу та нової архітектури ПВЗВТ 2.0 залишається недостатньо опрацьованим у науковій літературі, що зумовлює актуальність даного дослідження.

Формулювання цілей статті. Метою статті є проведення комплексного секторального аналізу конкурентного потенціалу промислового експорту України в умовах поглиблення торговельної інтеграції з ЄС та обґрунтування стратегічних пріоритетів його реструктуризації

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз динаміки загального товарного експорту України упродовж 2021–2024 рр. свідчить про глибоку структурну трансформацію під впливом воєнного чинника та форс-мажорних умов зовнішньоекономічної діяльності (табл. 1).

Таблиця 1. Динаміка товарного експорту України та його орієнтація на ринок ЄС у 2021–2024 рр.

Показник	2021	2022	2023	2024
Загальний товарний експорт, млрд дол.	68,2	44,2	36,1	41,6
Експорт до ЄС, млрд дол.	~23,5	~22,1	~23,4	~24,5
Частка ЄС у загальному експорті, %	~34,5	~50,0	~64,8	>59,0
Частка агро-продовольчих товарів у експорті до ЄС, %	~28	~41	~49	~52
Зростання ваги (фіз. обсяги) експорту, % до поп. р.	+20,1	-34,5	- / пок.	+28,8

Джерело: сформовано на основі [1;2;6;10]

Як свідчать дані таблиці 1, після різкого падіння товарного експорту у 2022–2023 рр. у 2024 р. спостерігається суттєве відновлення до 41,6 млрд, що на 16% більше, ніж у 2023 р. [6]. При цьому у ваговому вимірі зростання становить рекордні 28,8%. Ключовим чинником стала нормалізація роботи морських портів України: якщо у 2023 р. Україна експортувала морем 54,8 млн тонн продукції, то у 2024 р. вже 87,2 млн тонн.

Паралельно відбулась концентрація торговельних потоків у бік ЄС. Частка Євросоюзу у загальному українському товарному експорті зросла з 35% у 2021 р. до понад 59% у 2024 р., що є безпрецедентним показником і свідчить про глибоку переорієнтацію зовнішньоторговельної стратегії України. ЄС є далеко найважливішим торговельним партнером України, на якого припадає понад 50% усієї зовнішньої торгівлі товарами [1]. Водночас, структурний розріз цієї торгівлі демонструє критичну диспропорцію: основними статтями українського експорту до ЄС залишаються зернові, жири та олії, олійне насіння, тоді як продукція промисловості, чорні метали та руди, займає скромну позицію, а частка продукції з високою доданою вартістю не відповідає потенціалу країни [1]. Це формує класичну модель «сировинної пастки» у торговельних відносинах.

Металургія традиційно є однією з провідних галузей промислового експорту України, що у довоєнний період забезпечувала до 23% загального експорту країни. Після катастрофічного обвалу у 2022 р. внаслідок знищення Азовсталі та ММК ім. Ілліча у Маріуполі (сукупна потужність — близько 7 млн т сталі/рік) галузь демонструє помітне відновлення завдяки функціонуванню морського коридору. За даними Держмитслужби та ОП «Укрметалургпром», у 2024 р. Україна наростила виробництво та експорт металургійної продукції (табл. 2).

Таблиця 2. Динаміка ключових показників металургійного комплексу України у 2023–2024 рр.

Показник	I-IX 2023	I-IX 2024	Зміна, %
Виробництво чавуну, млн т	база	зросло	+21,9
Виробництво сталі, млн т	база	зросло	+28,2
Виробництво прокату, млн т	база	зросло	+22,7
Експорт металопрокату, тис. т	2 142	3 323	+55,1
Частка ЄС в експорті металопрокату, %	~55	69,6	+14,6 п.п.
Експорт залізорудної сировини, млн т (2024 р., рік)	~17,5	33,7	+92,6
Місце у світовому рейтингу виробників сталі	24	20	+4 позиції

Джерело: сформовано на основі [6;7;9]

Попри вражаючі темпи відновлення, металургійний сектор залишається структурно вразливим з огляду на кілька чинників. По-перше, домінування у структурі експорту напівфабрикатів, що становить понад 45% вивізних обсягів у першому півріччі 2024 р. і свідчить про низький рівень переробки та, відповідно, залишену на ринку доходність. По-друге, впровадження ЄС Механізму вуглецевого коригування на кордоні (СВАМ/СВАМ) з 2026 р. становить серйозну загрозу для конкурентоспроможності українського металу: Україна є однією з найбільш енергоємних країн у виробництві промислової продукції в Європі. За оцінками GМК Center, СВАМ може суттєво збільшити вартість доступу для сталеливарних компаній до ринку ЄС. По-третє, зростання частки плоского прокату (з 33,6% у Н1 2023 до 41,7% у Н1 2024) є позитивним сигналом структурної диверсифікації, але цей процес потребує прискорення.

Машинобудування є стратегічною галуззю для технологічного суверенітету України, проте у 2024 р. воно продемонструвало негативну динаміку в цивільному сегменті. За даними НІСД [7], у першому півріччі 2024 р. загальне виробництво машинобудування знизилось на 0,9% порівняно з відповідним періодом 2023 р. Це пояснюється насамперед критичними проблемами з електропостачанням для енергоємних виробництв.

Водночас оборонно-промисловий комплекс став новим рушієм зростання: виробництво залізничних локомотивів і рухомого складу зросло на 13,7%, військових транспортних засобів на 7,9%. За даними Eurostat, в структурі українського глобального товарного експорту 2024 р. електрична та неелектрична техніка демонструє різноспрямовану динаміку: експорт електромашин скоротився на 7,6% рік до року, що свідчить про руйнівний вплив воєнних втрат у виробничій інфраструктурі [8;11].

Критично важливим є той факт, що машинобудування ЄС практично не представлено у структурі українського експорту до Євросоюзу основний потік іде в протилежному напрямку: ЄС постачає в Україну електромашини, механічне обладнання та транспортні засоби [1]. Це ілюструє глибоку

асиметрію у технологічному рівні виробництва та потенціал для включення України у ланцюги доданої вартості ЄС як виробника компонентів.

Сектор ІТ-послуг є найбільш динамічним та стійким у структурі українського «промислового» (постіндустріального) експорту. За даними, на ІТ припадає 37,7% від усього українського експорту послуг; загальний обсяг експорту послуг у 2024 р. становив 14,09 млрд [6].

Дослідження Wiw встановило, що після 2022 р. ІТ-послуги стали одним із найбільш стійких до воєнних шоків секторів, а їх частка у загальному експорті послуг і надалі зростає [6]. США залишаються провідним ринком збуту ІТ-послуг, тоді як ЄС поступово нарощує попит на українські ІТ-аутсорсингові рішення. Для порівняння: якщо у металургії та машинобудуванні Україна є переважно постачальником сировинних та напівфабрикатних продуктів з обмеженою доданою вартістю, то у ІТ вона функціонує як постачальник кінцевої інтелектуальної послуги з максимальною доданою вартістю. Цей структурний контраст є ключовим аргументом для переосмислення промислово-торговельної політики.

Хімічна промисловість до повномасштабного вторгнення забезпечувала значну частку промислового експорту, передусім це добрива та органічна хімія. Після 2022 р. галузь зазнала суттєвого скорочення внаслідок зупинки окремих заводів (зокрема Одеського припортового заводу), дефіциту природного газу як ключового ресурсу та перебоїв у логістиці. Водночас деревообробна промисловість демонструє зростання завдяки попиту на Заході, географічній близькості до ЄС та простоті вимог до стандартизації. Частка ЄС в імпорті деревини з України зростає, що відображає порівняльні переваги України в цьому сегменті. Для комплексної оцінки конкурентного потенціалу промислового експорту застосовано порівняльний аналіз за такими критеріями: рівень доданої вартості, динаміка відновлення, частка в ринку ЄС, схильність до регуляторних ризиків (СВАМ, технічні стандарти ЄС) (табл. 3).

Таблиця 3. Порівняльна матриця конкурентного потенціалу секторів промислового експорту України

Сектор	Рівень дод. вартості	Динаміка відновлення	Частка у ринку ЄС	Ризик СВАМ	Перспективність
Чорна металургія (сирів.)	Низький	Висока (+55%)	69,6%	Критичний	Середня
Металургія (пром. вироб.)	Середній	Помірна (+41%)	Зростає	Середній	Висока
Залізородна сировина	Наднизький	Дуже висока (+93%)	Значна	Низький	Низька
Машинобудування (оборонне)	Високий	Зростає (+8-14%)	Незначна	Низький	Висока
ІТ-послуги	Найвищий	Стабільна	Зростає	Відсутній	Найвища
Хімічна пром.	Середній	Відновлення	Знизилась	Середній	Середня
Деревообробна пром.	Низький	Помірна	Зростає	Мінімальний	Середня

Джерело: сформовано на основі [1;6;7;9]

Матриця конкурентного потенціалу (табл. 3) демонструє парадокс структури промислового експорту України. Сектори з найвищим темпом відновлення та найбільшою часткою на ринку ЄС (сировинна металургія, залізородна сировина) водночас є носіями найнижчої доданої вартості та найвищих регуляторних ризиків. Натомість ІТ-сектор як лідер за рівнем доданої вартості та відсутністю регуляторних ризиків СВАМ залишається відносно невеликим за абсолютними обсягами порівняно з сировинними секторами.

Угода про поглиблену і всеохоплюючу зону вільної торгівлі між Україною та ЄС, що набула чинності у 2017 р., стала потужним каталізатором торговельної переорієнтації. За даними Ради ЄС, загальна торгівля товарами між ЄС та Україною більш ніж подвоїлася за десятиліття від підписання Угоди про асоціацію. Одночасно обсяг торгівлі послугами ЄС–Україна за останнє десятиліття зріс на 125% [1].

Ключовим для промислового експорту у 2022–2025 рр. став режим автономних торговельних заходів (АТЗ), що передбачав повну лібералізацію торгівлі та призупинення ввізних мит, квот і торговельних захисних заходів на весь час дії до 5 червня 2025 р. Цей режим виявився критичним для

підтримки доходів українських виробників і експортерів у найбільш важкий воєнний період.

30 червня 2025 р. сторони досягли принципової угоди щодо оновлення ПВЗВТ (DCFTA 2.0), яка набула чинності 29 жовтня 2025 р. [1]. Нова угода пропонує ширший доступ до ринку для України порівняно з оригінальною ПВЗВТ, однак є більш обмежувальною порівняно з режимом АТЗ. З точки зору промислового експорту, ключовим є скасування більшості торговельних обмежень на промислові товари та прогресивне наближення технічних стандартів України до стандартів ЄС, що формує як нові можливості, так і нові виклики для вітчизняних виробників.

На основі проведеного секторального аналізу та з урахуванням євроінтеграційного контексту визначено наступні стратегічні пріоритети реструктуризації промислового експорту України.

Першим пріоритетом є технологічна модернізація металургійного комплексу. Збереження та нарощування присутності на ринку ЄС потребують переходу від виробництва напівфабрикатів до продукції глибокої переробки – листового прокату, труб, металовиробів. У відповідь на вимоги СВММ необхідно прискорити зелену трансформацію виробничих процесів: впровадження електродугових печей замість кисневих конвертерів, перехід на відновлювальну електроенергію. Це потребує масштабних інвестицій, залучення яких можливе через механізми Плану відновлення України (Ukraine Facility) та інструменти Зеленого курсу ЄС.

Другим пріоритетом є інтеграція машинобудування в ланцюги доданої вартості ЄС. Неоднорідна ситуація у машинобудуванні відкриває можливість для нішевого позиціонування: Україна може виступити постачальником компонентів для промислових ланцюгів ЄС, насамперед у оборонній, залізничній та аграрній техніці. Крюківський вагонобудівний завод уже демонструє приклад успішної кооперації. Потенціал розширення є також у виробництві деталей для відновлюваної енергетики у секторі, де ЄС прагне диверсифікувати ланцюги постачання. Активне використання угоди про

промислово безмитну зону ПВЗВТ 2.0 є ключем до реалізації цього пріоритету.

Третім пріоритетом є масштабування ІТ-експорту і «сервісна» складова промислового комплексу. ІТ-сектор є найбільш перспективним напрямом реструктуризації «промислового» експорту. Необхідне системне сприяння залученню іноземних замовників через спеціальні економічні режими (Дія.City), підготовку кадрів та захист інтелектуальної власності відповідно до стандартів ЄС. Особливим напрямом є розвиток промислових ІТ-послуг (Industry 4.0), де Україна може поєднати традиційну промислову компетентність із цифровими технологіями.

Четвертим пріоритетом є зелена трансформація та відповідність ESG-стандартам ЄС. Враховуючи, що ЄС поступово посилює екологічні вимоги до імпортованих товарів (СВАМ, Зелений курс, директиви про сталість), Україна повинна сформулювати проактивну стратегію декарбонізації промислового сектору. Це одночасно зменшує ризики від СВАМ та підвищує конкурентоспроможність промислових товарів на ринку ЄС, де ESG-відповідність стає не менш важливим чинником, ніж ціна.

П'ятим пріоритетом є диверсифікація товарної структури на основі «спеціалізованих ніш». Україна має значні компетентності у специфічних галузях (виробництво феросплавів, титанові промисловості, деяких видів авіакомпонентів), що мають обмежену конкуренцію та високу потребу ЄС. Відновлення та розбудова цих нішевих компетентностей при відповідній державній підтримці може забезпечити конкурентоспроможність у сегментах, де Україна має природні або набуті переваги.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Проведений секторальний аналіз конкурентного потенціалу промислового експорту України в умовах поглиблення торговельної інтеграції з ЄС дозволяє зробити наступні узагальнення. По-перше, незважаючи на значне зростання абсолютних обсягів торгівлі між Україною та ЄС, структура українського промислового експорту залишається сировинно-орієнтованою,

що обмежує економічний ефект від торговельної інтеграції та формує уразливість щодо кон'юнктурних коливань на глобальних ринках.

По-друге, металургія демонструє вражаючу динаміку відновлення, проте залишається вразливою перед новими регуляторними реаліями СВМ та структурними обмеженнями у рівні переробки.

По-третє, ІТ-сектор з питомою вагою 37,7% у структурі послуг і максимальним рівнем доданої вартості є стратегічним «форпостом» конкурентоспроможності та слугує взірцем для трансформації промислового сектору в інтелектуально насичений.

По-четверте, реструктуризація промислового експорту потребує системного підходу з п'ятьма пріоритетами: технологічна модернізація металургії, інтеграція машинобудування в ланцюги ЄС, масштабування ІТ-послуг, зелена трансформація та розбудова спеціалізованих ніш. Реалізація цих пріоритетів потребує узгодженості промислової, торговельної та інвестиційної політики, залучення фінансування через інструменти EU Ukraine Facility та інших міжнародних механізмів. Перспективами подальших досліджень є розробка кількісних індексів порівняльних переваг (RCA) за секторами промислового експорту в торгівлі з ЄС, а також моделювання сценаріїв впливу СВМ на конкурентоспроможність металургійного експорту України.

Література

1. Trade in goods with Ukraine in 2024. *Language selection European Commission*. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20250507-1>
2. Український експорт у 2024 році зріс на 13,4% до \$41 млрд, – Юлія Свириденко Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України. *Just a moment...* URL: <https://me.gov.ua/News/Detail/c002eb6c-48b5-4e33-b819-53c8c2ea237b>
3. Porter M. E. *The Competitive Advantage of Nations*. New York : Free Press, 1990. 855 p.

4. Коляда О. Зовнішня торгівля України в умовах воєнного стану: виклики та тенденції. Наукові перспективи (Naukovì perspektivi). 2026. № 3(69). URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2026-3\(69\)-2511-2523](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2026-3(69)-2511-2523)
5. Modelling economic productivity of Ukraine in the context of military challenges / T. Shtal et al. *Scientific bulletin of mukachevo state university. series "economics"*. 2025. P. 107–120. URL: <https://doi.org/10.52566/msu-econ2.2025.107>
6. Ukraine's future competitiveness. *The Vienna Institute for International Economic Studies (wiiw)*. URL: <https://wiiw.ac.at/ukraine-s-future-competitiveness-directions-for-structural-shifts-in-foreign-trade-and-investment-dlp-6900.pdf>
7. VoxUkraine. Tovarna struktura eksportu ta importu Ukrainy u 2021–2023 rokakh ta sichni-liutomu 2024 roku. URL: <https://voxukraine.org/tovarna-struktura-eksportu-ta-importu-ukrayiny-u-2021-2023-rokah-ta-sichni-lyutomu-2024-roku>
8. Національний інститут стратегічних досліджень. Сучасні тенденції в українській промисловості. 2024. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/ekonomika/suchasni-tendentsiyi-v-ukrayinskiy-promyslovosti>
9. World's Top Exports. Ukraine's Top 10 Exports 2024. URL: <https://www.worldstopexports.com/ukraines-top-10-exports/>
10. European Policy Centre (EPC). EU–Ukraine Trade: From Emergency Measures to a Renewed Trade Agreement. 2025. URL: <https://www.epc.eu/publication/eu-ukraine-trade-from-emergency-measures-to-a-renewed-trade-agreement/>
11. Рада ЄС. Підтримка торгівлі з Україною. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/ukraine-solidarity-supporting-ukraine-trade/>

References

1. European Commission (2025), “Trade in goods with Ukraine in 2024. Language selection”, available at: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20250507-1> (Accessed 10 May 2026).
2. Ministry of Economy, Environment and Agriculture of Ukraine (2025), “Ukrainian exports in 2024 grew by 13.4% to \$41 billion, – Yulia

Svyrydenko”, available at: <https://me.gov.ua/News/Detail/c002eb6c-48b5-4e33-b819-53c8c2ea237b> (Accessed 10 May 2026).

3. Porter, M.E. (1990), *The Competitive Advantage of Nations*, Free Press, New York, USA.

4. Koliada, O. (2026), “Foreign trade of Ukraine under martial law: challenges and trends”, *Naukovi perspektyvy (Naukovì perspektivi)*, vol. 3(69). [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2026-3\(69\)-2511-2523](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2026-3(69)-2511-2523)

5. Shtal, T. (2025), “Modelling economic productivity of Ukraine in the context of military challenges”, *Scientific bulletin of mukachevo state university. series “economics”*, pp. 107–120. <https://doi.org/10.52566/msu-econ2.2025.107>

6. The Vienna Institute for International Economic Studies (2026), “Ukraine's future competitiveness”, available at: <https://wiiw.ac.at/ukraine-s-future-competitiveness-directions-for-structural-shifts-in-foreign-trade-and-investment-dlp-6900.pdf> (Accessed 10 May 2026).

7. VoxUkraine (2024), “Commodity structure of Ukraine's exports and imports in 2021-2023 and January-February 2024”, available at: <https://voxukraine.org/tovarna-struktura-eksportu-ta-importu-ukrayiny-u-2021-2023-rokah-ta-sichni-lyutomu-2024-roku> (Accessed 10 May 2026).

8. NISS (2024), “Current trends in Ukrainian industry”, available at: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/ekonomika/suchasni-tendentsiyi-v-ukrayinskiy-promyslovosti> (Accessed 10 May 2026).

9. (2024), “World's Top Exports. Ukraine's Top 10 Exports”, available at: <https://www.worldstopexports.com/ukraines-top-10-exports/> (Accessed 10 May 2026).

10. European Policy Centre (EPC) (2025), “EU–Ukraine Trade: From Emergency Measures to a Renewed Trade Agreement”, available at: <https://www.epc.eu/publication/eu-ukraine-trade-from-emergency-measures-to-a-renewed-trade-agreement/> (Accessed 10 May 2026).

11. Council of the EU (2026), “Supporting trade with Ukraine”, available at: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/ukraine-solidarity-supporting-ukraine-trade/> (Accessed 10 May 2026).

Отримано редакцією журналу / Received: 14.05.26

Прорецензовано / Revised: 21.05.26

Дата публікації / Published: 26.05.26